



جمهوری اسلامی ایران  
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال سوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۳/۱۱/۲۷

شماره چاپ ۱۳۳۸

شماره ثبت ۵۴۸

## یک فوریتی

### طرح استفساریه ماده (۵۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

(دوفوریت این طرح در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۲  
مجلس شورای اسلامی به تصویب نرسید)

کمیسیونهای ارجاعی

برنامه و بودجه و محاسبات

اصلی:

اجتماعی - بهداشت و درمان

فرعی:

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

## باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۲۱ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۳/۵۲۷۱ مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۷ (شورای توسعه مدیریت و سرمایه انسانی) که توسط آقای عسگری آزاد معاون محترم توسعه مدیریت و سرمایه انسانی ریاست جمهوری صادر شده عملاً قانون برنامه پنجم را تفسیر نموده و برداشت خود را در خصوص کسر حق بیمه از حقوق کارکنان مشمول قانون تأمین اجتماعی برخلاف صدر ماده (۵۹) قانون برنامه پنجم توسعه عنوان نموده که اولاً تفسیر قانون برابر قانون اساسی با مجلس شورای اسلامی است و شورای عالی نمی تواند در خصوص تفسیر قانون ورود پیدا کند.

در ثانی یک میلیون نفر از کارکنان مشمول تأمین اجتماعی که سالها از مزایای آنان حق بیمه کسر شده است دچار سردرگمی شده و حقوق آنان ضایع شده است.

لذا این طرح با قید دوفوریت در قالب استفساریه تقدیم می گردد.

مصری - محبوب - صادقی - افخمی - طلا - مهدی عباسی - عیسی زاده -

پورفاطمی - مرادی - قائدرحمت - سعیدی - عارفی - عبدالرضا عزیزی -

قاضی پور - سبحانی فر - سیدهادی حسینی - پیرمؤذن - بذرپاش - سلیمانی -

الیاس طاهری - اکبریان

## عنوان طرح:

استفساریه ماده (۵۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه

جمهوری اسلامی ایران

موضوع استفساریه:

آیا صدر ماده (۵۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵، ماده (۱۰۶) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و تبصره الحاقی آن در خصوص کسر کسور بازنشستگی از فوق‌العاده اضافه‌کاری کارکنان مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری تابع صندوق تأمین اجتماعی را در دوران اجرای برنامه پنجساله پنجم توسعه، موقوف‌الاجراء نموده است یا خیر؟

پاسخ:

بلی

## هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین

درمورد طرح استفساریه ماده (۵۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری

اسلامی ایران تقدیم می‌گردد.

**معاون قوانین**

## نظر اداره کل تدوین قوانین

### معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

#### ۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ -  قبلاً تقدیم نگردیده است

-  قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ  در  مجلس /  کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینکه:

با تغییر اساسی

با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضاء شش ماه  بدون تغییر اساسی

با انقضاء شش ماه  با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس  می‌باشد.

نمی‌باشد.

#### ۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی  رعایت شده است. (با نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

#### ۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر)  دارد  ندارد

دوم- موضوع و عنوان مشخص  دارد  ندارد

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه  دارد  ندارد

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان  دارد  ندارد

ب- ماده ۱۴۲- طرح تقدیمی دارای  یک موضوع  بیش از یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان  ماده واحده  مواد متعدد مواجه با ایراد  نمی‌باشد.  می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:  
اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت  ندارد.  
 دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت  ندارد.  
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت  ندارد.  
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت  ندارد.  
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- ماده ۱۴۴- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی  شده است.  
 نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب  نمی‌شود و نیاز به  $\frac{2}{3}$  رای نمایندگان  ندارد.  
 می‌شود  $\frac{3}{4}$   دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

## مدیرکل تدوین قوانین

---

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت  ندارد.  
 دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

## ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

### بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- با توجه به اینکه پاسخ استفساریه باید موجب رفع ابهام گردد، لذا پیشنهاد می گردد به شرح زیر مطرح شود:

پاسخ: بلی، با توجه به اینکه صدر ماده (۵۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه، کارکنان دستگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی را از لحاظ شرایط بازنشستگی تابع قانون مذکور دانسته است، لذا مشمولان قانون تأمین اجتماعی از حیث بازنشستگی تابع ماده (۱۰۶) قانون مدیریت خدمات کشوری نخواهند بود.

## نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

### معاون محترم قوانین

احتراما در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می گردد:

#### ۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض  وجود ندارد  
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط  وجود ندارد  
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

#### ۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسیهای به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع  لازم است.  
 لازم نیست.

تعداد دوازده برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

## ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

### - سوابق قانونی

**جدول سوابق قانونی استفساریه ماده ۵۹ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران**

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد	متعارض
۱	قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)	۱۳۸۹/۱۰/۲۵	۵۹	
۲	قانون مدیریت خدمات کشوری با اصلاحات	۱۳۸۶/۷/۸	۱۰۶	
۳	قانون تأمین اجتماعی با اصلاحات	۱۳۵۴.۴.۳	۷۶،۳۰،۵ الی ۸۴	
۴	قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی، بانوان شاغل، خانواده‌ها و سایر کارکنان	۱۳۷۹/۲/۱۳	ماده ۷	
۵	هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص احتساب اضافه‌کار در تعیین پاداش پایان خدمت	۱۳۸۷/۱۰/۱۵	رای شماره‌های ۶۵۸، ۶۵۷	

#### قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)

مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵

ماده ۵۹- آن دسته از کارکنان دستگاهها که مشمول قانون تأمین اجتماعی می‌باشند از هر جهت از جمله شرایط بازنشستگی و سایر مزایا نیز تابع قانون مذکور و اصلاحات آن می‌شوند. کسانی که تا قبل از اجرای قانون مدیریت خدمات کشوری (۱۳۸۸/۱/۱) از فوق‌العاده اضافه‌کار آنان کسور بازنشستگی کسر شده است، متناسب با مبلغ کسر شده، در پاداش پایان خدمت و حقوق بازنشستگی آنان محاسبه می‌گردد. در دستگاههایی که در آنها طرح طبقه‌بندی مشاغل کارگری در اجرای ماده (۱۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری اجراء شده است، کارکنان مشمول قانون کار فقط از مزایای قانون کار استفاده می‌نمایند.

#### قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸

ماده ۱۰۶- مبنای محاسبه کسور بازنشستگی و برای محاسبه حقوق بازنشستگی کارمندان مشمول این قانون حقوق ثابت به اضافه فوق‌العاده‌های مستمر و فوق‌العاده بند ۱۰۱ ماده (۶۸) این قانون می‌باشد.

## قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱۰۶) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶

ماده واحده - تبصره زیر به ماده (۱۰۶) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ اضافه میشود:

تبصره - کارمندان دستگاههای اجرایی مشمول این قانون که از نظر بیمه و بازنشستگی تابع مقررات صندوق تأمین اجتماعی هستند و قبل از تصویب این قانون از مزایای غیرمستمر آنان کسور بازنشستگی برداشت شده است میتوانند کسور مربوطه اعم از سهم کارمند و کارفرما را یکجا از صندوق تأمین اجتماعی دریافت نمایند و یا حسب تقاضا مطابق مقررات مربوطه، به نسبت سالهای پرداخت کسور، قابل احتساب در حقوق بازنشستگی آنان خواهد بود. دستورالعمل اجرایی این تبصره از سوی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی با هماهنگی وزارت رفاه و تأمین اجتماعی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سهشنبه مورخ ششم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۷/۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسید.  
علی لاریجانی

## قانون تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۵۴.۴.۳)

ماده ۲ - تعاریف:

- ۱ - بیمه شده شخصی است که رأساً مشمول مقررات تأمین اجتماعی بوده و با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه حق استفاده از مزایای مقرر در این قانون را دارد.
- ۲ - خانواده بیمه شده شخص یا اشخاصی هستند که به تبع بیمه شده از مزایای موضوع این قانون استفاده می کنند.
- ۳ - کارگاه محلی است که بیمه شده به دستور کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می کند.
- ۴ - کارفرما شخص حقیقی یا حقوقی است که بیمه شده به دستور یا به حساب او کار می کند. کلیه کسانی که به عنوان مدیر یا مسئول عهده دار اداره کارگاه هستند نماینده کارفرما محسوب می شوند و کارفرما مسئول انجام کلیه تعهداتی است که نمایندگان مزبور در قبال بیمه شده به عهده می گیرند.
- ۵ - مزد یا حقوق یا کارمزد در این قانون شامل هر گونه وجوه و مزایای نقدی یا غیر نقدی مستمر است که در مقابل کار به بیمه شده داده می شود.
- ۶ - حق بیمه عبارت از وجوهی است که به حکم این قانون و برای استفاده از مزایای موضوع آن به سازمان پرداخت می گردد.
- ۷ - بیماری، وضع غیر عادی جسمی یا روحی است که انجام خدمات درمانی را ایجاب می کند یا موجب عدم توانایی موقت اشتغال به کار می شود یا اینکه موجب هر دو در آن واحد می گردد.
- ۸ - حادثه از لحاظ این قانون اتفاقی پیش بینی نشده که تحت تأثیر عامل یا عوامل خارجی در اثر عمل یا اتفاق ناگهانی رخ می دهد و موجب صدماتی بر جسم یا روان بیمه شده می گردد.
- ۹ - غرامت دستمزد بوجوهی اطلاق می شود که در ایام بارداری بیماری و عدم توانایی موقت، اشتغال به کار و عدم دریافت مزد یا حقوق به حکم این قانون به جای مزد یا حقوق به بیمه شده پرداخت می شود.
- ۱۰ - وسایل کمکی پزشکی (پروتزواتر) وسایلی هستند که به منظور اعاده سلامت یا برای جبران نقص جسمانی یا تقویت یکی از حواس به کار می روند.
- ۱۱ - کمک ازدواج مبلغی است که طبق شرایط خاصی برای جبران هزینه های ناشی از ازدواج به بیمه شده پرداخت می گردد.
- ۱۲ - کمک عائله مندی مبلغی است که طبق شرایط خاص در مقابل عائله مندی توسط کارفرما به بیمه شده

پرداخت می‌شود.

۱۳- از کارافتادگی کلی عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه‌شده به نحوی که نتواند با اشتغال به کار سابق یا کار دیگری بیش از (۳). (۱) از درآمد قبلی خود را به دست آورد.

۱۴- از کارافتادگی جزئی عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه‌شده به نحوی که با اشتغال به کار سابق یا کار دیگر فقط قسمتی از درآمد خود را به دست آورد.

۱۵- بازنشستگی عبارت است از عدم اشتغال بیمه‌شده به کار به سبب رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون.

۱۶- مستمری عبارت از وجهی است که طبق شرایط مقرر در این قانون به منظور جبران قطع تمام یا قسمتی از درآمد به بیمه‌شده و در صورت فوت او برای تأمین معیشت بازماندگان وی به آنان پرداخت می‌شود.

۱۷- غرامت مقطوع نقص عضو مبلغی است که به طور یکجا برای جبران نقص عضو یا جبران تقلیل درآمد بیمه‌شده به شخص او داده می‌شود.

۱۸- کمک کفن و دفن مبلغ مقطوعی است که به منظور تأمین هزینه‌های مربوط به کفن و دفن بیمه‌شده در مواردی که خانواده او این امر را به عهده می‌گیرند پرداخت می‌گردد.

ماده ۳۰- کارفرمایان موظفند از کلیه وجوه و مزایای مذکور در بند ۵ ماده ۲ این قانون حق بیمه مقرر را کسر و به اضافه سهم خود به سازمان پرداخت نمایند.

تبصره - ارزش مزایای غیر نقدی مستمر مانند مواد غذایی - پوشاک - و نظایر آنها طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد هیأت مدیره به تصویب شورای عالی خواهد رسید به طور مقطوع تعیین و حق بیمه از آن دریافت می‌گردد.

ماده ۷۶- مشمولین این قانون در صورت حائز بودن شرایط زیر حق استفاده از مستمری بازنشستگی را خواهند داشت.

۱- حداقل ده سال حق بیمه مقرر را قبل از تاریخ تقاضای بازنشستگی پرداخته باشند.

۲- سن مرد به شصت سال تمام و سن زن به پنجاه و پنج سال تمام رسیده باشد.

تبصره - در مورد افرادی که قبل از تقاضای بازنشستگی حداقل مدت بیست سال متوالی یا بیست و پنج سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده‌اند و یا آنکه به کارهای سخت و مخمل سلامتی (زیان‌آور) اشتغال داشته‌اند سن بازنشستگی پنجاه و پنج سال تمام خواهد بود، کسانی که سی سال تمام کار کرده و حق بیمه مقرر را به سازمان پرداخته باشند در صورت داشتن پنجاه و پنج سال تمام می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی کنند. مناطق بد آب و هوا و کارهای زیان‌آور به موجب آیین‌نامه مربوط مصوب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

ماده ۷۷- میزان مستمری بازنشستگی عبارت است از یک سی و پنجم متوسط مزد یا حقوق بیمه‌شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آن که از صد درصد متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید.

تبصره - متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارت است از مجموع مزد یا حقوق بیمه‌شده که بر اساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار.

ماده ۷۸- کارفرما می‌تواند بازنشستگی بیمه‌شدگانی را که حداقل پنج سال پس از رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون به کار خود ادامه داده‌اند از سازمان تقاضا نماید.

ماده ۷۹- در مورد مستخدمین شرکتهای دولتی که به موجب قانون اکثریت سهام آنها متعلق به بخش خصوصی شده یا بشود به ترتیب زیر رفتار خواهد شد:

۱- مستخدمین مشمول ماده ۳۳ مقررات استخدامی شرکتهای دولتی و مستخدمین شرکتهای دولتی که مشمول مقررات بازنشستگی و وظیفه‌خاص بوده‌اند تابع مقررات بازنشستگی و وظیفه‌مورد عمل خود

خواهند بود.

۲- مستخدمین شرکتهای دولتی که مشمول قانون بیمه‌های اجتماعی هستند مشمول مقررات این قانون خواهند شد.  
۳- سایر مستخدمین تابع مقررات قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و ازکارافتادگی و فوت خواهند شد.

۴- نحوه احتساب سوابق خدمت دولتی مستخدمین مذکور در بندهای ۱ و ۳ و میزان پرداخت کسور بازنشستگی توسط مستخدم و کارفرما و همچنین ترتیب تعیین حقوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمین آنان به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت رفاه اجتماعی با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی می‌رسد.  
فصل هشتم - مرگ

ماده ۸۰- بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی در یکی از حالات زیر مستمری بازماندگان دریافت خواهند داشت:

۱- در صورت فوت بیمه شده بازنشته.

۲- در صورت فوت بیمه شده از کار افتاده کلی مستمری بگیر.

۳- در صورت فوت بیمه شده‌ای که در ده سال آخر حیات خود حداقل حق بیمه یک سال کار را در آخرین سال حیات پرداخته باشد.

۴- در مواردی که بیمه شده بر اثر حادثه ناشی از کار یا بیماریهای حرفه‌ای فوت نماید.

ماده ۸۱- بازماندگان واجد شرایطی متوفی که استحقاق دریافت مستمری را خواهند داشت عبارتند از:

۱- عیال دائم بیمه شده متوفی مادام که شوهر اختیار نکرده است.

۲- فرزندان متوفی در صورتی که سن آنان کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصرأ" به تحصیل اشتغال داشته باشند یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند.

۳- پدر و مادر متوفی در صورتی که اولاً" تحت تکفل او بوده ثانیاً" سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال تجاوز کرده باشد و یا آن‌که به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون ازکارافتاده باشند و در هر حال مستمری از سازمان دریافت ندارند.

ماده ۸۲- بازماندگان بیمه شده زن با شرایط زیر از مستمری استفاده خواهند کرد.

۱- شوهر مشروط بر اینکه اولاً" تحت تکفل زن بوده ثانیاً" سن او از شصت سال تجاوز باشد یا طبق نظر کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون ازکارافتاده بوده و در هر حال مستمری از سازمان دریافت نکند.

۲- فرزندان در صورت حائزبودن شرایط زیر:

الف - پدر آنها در قید حیات نبوده یا واجد شرایط مذکور در بند اول این ماده باشد و از مستمری دیگری استفاده نکند.

ب - سن آنها کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصرأ" به تحصیل اشتغال داشته باشند تا پایان تحصیل و یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند.

۳- پدر و مادر در صورتی که اولاً" تحت تکفل او بوده ثانیاً" سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال تجاوز کرده باشد و یا آن‌که به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون ازکارافتاده باشند و در هر حال مستمری از سازمان دریافت ندارند.

ماده ۸۳- سهم مستمری هر یک از بازماندگان بیمه شده متوفی به شرح زیر می‌باشد:

۱ - میزان مستمری همسر بیمه شده متوفی معادل پنجاه درصد مستمری استحقاقی بیمه شده است و در صورتی که بیمه شده مرد دارای چند همسر دائم باشد مستمری به تساوی بین آنان تقسیم خواهد شد.

۲ - میزان مستمری هر فرزند بیمه شده متوفی معادل بیست و پنج درصد مستمری استحقاقی بیمه شده می باشد و در صورتی که پدر و مادر را از دست داده باشد مستمری او دو برابر میزان مذکور خواهد بود.

۳ - میزان مستمری هر یک از پدر و مادر بیمه شده متوفی معادل بیست درصد مستمری استحقاقی بیمه شده باشد.

مجموع مستمری بازماندگان بیمه شده متوفی نباید از میزان مستمری استحقاقی متوفی تجاوز نماید هر گاه مجموع مستمری از این میزان تجاوز کند سهم هر یک از مستمری بگیران به نسبت تقلیل داده می شود و در این صورت اگر یکی از مستمری بگیران فوت شود یا فاقد شرایط استحقاقی دریافت مستمری گردد سهم بقیه آنان با توجه به تقسیم بندی مذکور در این ماده افزایش خواهد یافت و در هر حال بازماندگان بیمه شده از صد درصد مستمری بازماندگان متوفی استفاده خواهند کرد.

تبصره - منظور از مستمری استحقاقی بیمه شده متوفی مستمری حین فوت او می باشد. در مورد بیمه شدگانی که در اثر هر نوع حادثه یا بیماری فوت شوند مستمری استحقاقی عبارت است از مستمری که برای بیمه شده از کار افتاده کلی حسب مورد برقرار می شود.

ماده ۸۴ - هر گاه بیمه شده فوت کند هزینه کفن و دفن او از طرف سازمان تأمین خدمات درمانی پرداخت خواهد شد.

**لایحه قانونی قانونی شمول مواد ۶۰ - ۷۰ - ۷۲ - ۷۳ - ۷۴ - ۸۰ - ۸۱ - ۸۲ - ۸۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیر ماه ۱۳۵۴ درباره کلیه بیمه شدگانی که در جریان انقلاب اخیر دچار نقص عضو، از کار افتادگی جزئی یا از کار افتادگی کلی گردیده یا به درجه شهادت رسیده اند مصوب ۱۳۵۸.۶.۲۶ ماده واحده:**

الف - کلیه بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی مصوب تیر ماه ۱۳۵۴ که در جریان انقلاب اخیر در راه به ثمر رساندن انقلاب اسلامی به درجه شهادت رسیده اند یا دچار نقص عضو، از کار افتادگی جزئی یا کلی شده اند مشمول این لایحه می باشند.

ب - حادثه منجر به شهادت یا نقص عضو، از کار افتادگی جزئی و یا از کار افتادگی کلی که مربوط به جریان انقلاب اخیر می باشد، ناشی از کار تلقی می گردد.

ج - برقراری و نحوه محاسبه مستمری فوت، غرامت نقص مقطوع، مستمری از کار افتادگی جزئی، مستمری از کار افتادگی کلی بر حسب مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

د - از لحاظ زمان و چگونگی وقوع حادثه گواهی سازمان یا مؤسسه محل اشتغال بیمه شدگان در مورد این که حادثه قطعاً در جریان انقلاب اسلامی و به سبب آن رخ داده است با گواهی دادرها و یا دادگاه های بخش مستقل در حوزه قضایی مربوط در مورد این که احداث مزبور ناشی از وقوع جرائم یا حوادث عادی نبوده است یا به تشخیص دادرها یا دادگاه های انقلاب اسلامی ضروری بوده و ملاک اقدامات سازمان تأمین اجتماعی قرار خواهد گرفت.

**قانون اصلاح لایحه قانونی شمول مواد ۶۰، ۷۰، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۸۰، ۸۱، ۸۲ و ۸۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب تیر ماه ۱۳۵۴ درباره کلیه بیمه شدگانی که در جریان انقلاب اسلامی دچار نقص عضو، از کار افتادگی جزئی یا از کار افتادگی کلی گردیده یا به درجه شهادت رسیده اند مصوب ۱۳۵۸.۶.۲۶ ماده واحده -** بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی که در راه به ثمر رساندن انقلاب اسلامی ایران از کار افتاده کلی شده یا به درجه شهادت نائل گردیده اند، از لحاظ نحوه محاسبه مستمری و شرایط استفاده

از آن مشمول مقررات تبصره‌های ۳ و ۹ قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه‌شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می‌شوند، مصوب ۱۳۶۰.۱۱.۱۸ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات و تغییرات بعدی آنها می‌باشند.

تبصره ۱ - مابه‌التفاوت ناشی از شمول تبصره‌های فوق‌الذکر بر بیمه‌شدگان مزبور از تاریخ تصویب این قانون قابل پرداخت می‌باشد.

تبصره ۲ - در مواردی که از سوی مراجع پیش‌بینی شده در لایحه قانونی مصوب ۱۳۵۸.۶.۲۶ گواهی لازم مبنی بر وقوع حادثه در جریان انقلاب اسلامی و به سبب آن صادر نشده باشد، تشخیص بنیاد شهید ملاک اقدام خواهد بود.

تبصره ۳ - منظور از بیمه‌شدگان مذکور در این ماده واحده منحصرأ بیمه‌شدگانی است که تا زمان وقوع این حادثه منجر به ازکارافتادگی کلی یا شهادت ارتباط شغلی و استخدامی آنان با کارگاه مشمول قانون تأمین اجتماعی قطع نشده باشد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ هشتم مرداد ماه یک هزار و سیصد و هفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰.۵.۱۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.  
رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی

### قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴

#### و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶

ماده واحده - قانون تأمین اجتماعی در موارد زیر اصلاح می‌شود:

الف - نسبت یکی سی و پنجم مزد یا حقوق متوسط بیمه شده مذکور در ماده ۷۲ قانون به نسبت یک‌سی‌ام تغییر می‌یابد.

ب - تبصره ماده ۷۶ به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های ۲ و ۳ به آن الحاق می‌گردد:  
تبصره ۱ - کسانی که ۳۰ سال تمام کارکرده و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند.

تبصره ۲ - افرادی که حداقل ۲۰ سال متوالی و ۲۵ سال مشاوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده و یا آن که به کارهای سخت و زیان‌آور (مخل سلامتی) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشند می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. مناطق بد آب و هوا و کارهای سخت و زیان‌آور به موجب آیین‌نامه مربوطه خواهد بود. افزایش هزینه‌ناشی از این تبصره از کاهش هزینه سازمان ناشی از اجراء تبصره ۱ همین ماده تأمین خواهد شد.

تبصره ۳ - بیمه‌شدگانی دارای ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه باشند می‌توانند بدون در نظر گرفتن شرط سنی مقرر در قانون تقاضای بازنشستگی نمایند.

ج - ماده ۷۷ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۷۷ - میزان مستمری بازنشستگی عبارت است از یک سی‌ام متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضربدر سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آن که از (۳۵.۳۰) سی و پنجم، سی‌ام متوسط مزد یا حقوق تجاوز نماید.

تبصره - متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارت است از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که بر اساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده (شامل سه مورد اصلاح) در جلسه روز یکشنبه شانزدهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۱.۱۲.۲۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

### قانون الحاق یک تبصره به بند ۱ ماده ۸۱ قانون تأمین اجتماعی

ماده واحده - تبصره زیر به بند ۱ ماده ۸۱ قانون تأمین اجتماعی مصوب سوم تیر ماه ۱۳۵۴ الحاق می‌گردد:

تبصره ۱ - همسران بیمه شدگان متوفی که شوهر اختیار نموده‌اند (عقد دائم) در صورت فوت شوهر دوم توسط تأمین اجتماعی مجدداً به آن‌ها مستمری پرداخت خواهد شد. بار مالی ناشی از این تبصره از محل سه درصد (۳٪) کمک دولت به بیمه‌شدگان تأمین خواهد شد.

آیین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز سه شنبه بیست و یکم شهریور ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۴.۶.۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

### قانون الحاق یک تبصره به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴

ماده واحده - تبصره ذیل به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و اصلاحیه بعدی آن الحاق می‌گردد:

تبصره - زنان کارگر با داشتن (۲۰) سال سابقه کار و (۴۲) سال سن به شرط پرداخت حق بیمه با (۲۰) روز حقوق می‌توانند بازنشسته شوند.

تاریخ تصویب ۱۳۷۶.۷.۱

تاریخ تأیید شورای نگهبان ۱۳۷۶.۷.۹

### قانون اصلاح مواد (۴۳)، (۴۴) و (۸۰) قانون تأمین اجتماعی

ماده واحده - مواد (۴۳) و (۴۴) قانون تأمین اجتماعی - مصوب ۱۳۵۴ - به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به ماده (۸۰) قانون مزبور الحاق می‌شود:

۱ - نصاب اعتراض به آرای هیاتهای بدوی تشخیص مطالبات، مندرج در قسمت اخیر بند (۴) ماده (۴۳) به یک میلیون و پانصد هزار (۱۵۰۰۰۰۰) ریال تغییر می‌یابد.

۲ - در ماده (۴۴) قانون تأمین اجتماعی عبارت "در تهران" به عبارت "در مراکز استانها" تغییر می‌یابد.

۳ - بند (۳) ماده (۸۰) به شرح زیر اصلاح و سه تبصره به آن الحاق می‌شود:

۳" - در صورت فوت بیمه شده‌ای که در ده سال آخر حیات خود، حداقل حق بیمه یک سال کار، مشروط بر اینکه ظرف آخرین سال حیات حق بیمه ۹۰ روز کار را پرداخت کرده باشد.

تبصره ۱ - بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی که قبل از تصویب این ماده واحده فوت شده و به هر علت در مورد آنان مستمری برقرار نشده است، حسب مورد مشمول شرایط مقرر در این بند یا تبصره (۲) هستند.

تبصره ۲ - چنانچه بیمه شده فاقد شرایط مقرر در این بند باشد ولی حداقل (۲۰) سال حق بیمه مقرر را قبل از فوت پرداخت کرده باشد، بازماندگان وی از مستمری برخوردار خواهند شد. در تعیین متوسط مزد

یا حقوق ماهانه مشمولان این تبصره برای محاسبه میزان مستمری، تبصره ماده (۷۷) قانون تأمین اجتماعی ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تبصره ۳ - بیمه شده‌ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود و فاقد شرایط مقرر در این بند می‌باشد، چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او کمتر از (۲۰) سال و بیشتر از (۱۰) سال باشد، به بازماندگان وی در ازای هر سال سابقه پرداخت حق بیمه، غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یکجا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.

تاریخ تصویب ۱۳۷۱.۷.۲۷

تاریخ تأیید شورای نگهبان ۱۳۷۱.۸.۷

### قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱

ماده واحده - تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱.۱۲.۱۶ به شرح زیر اصلاح می‌شود:  
تبصره ۲ -

الف - کارهای سخت و زیان‌آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیر استاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با بکارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی و غیره صفت سخت و زیان‌آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف نمود.

۱ - کارفرمایان کلیه کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذی‌ربط سخت و زیان‌آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن‌سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین‌نامه‌های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

۲ - کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و زیان‌آور به بیمه شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی)، نسبت به انجام معاینات دوره‌ای آنان که حداقل در هر سال نباید کمتر از یکبار باشد، نیز به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص بهنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام نمایند، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی مکلفند تمهیدات لازم را در انجام این بند توسط کارفرمایان اعمال نمایند.

ب - حمایتها

۱ - افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان‌آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان‌آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

۲ - در صورتی که بیمه شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سابقه مقرر در این قانون دچار

فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان‌آور گردند با تأیید کمیسیونهای پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهند شد.

۳- در مورد سایر بیمه شدگان حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از مستمری بازنشستگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آنکه این حداقل به بیست سال تمام برسد.

۴- از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره، چهار درصد (۴٪) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آنهم در صورت تقاضای مشمولان قانون، بطور یکجا یا به طور اقساطی توسط کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

۵- تشخیص مشاغل سخت و زیان‌آور و نحوه احراز توالی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش جسمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر ظرف چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۶- بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان‌آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند می‌توانند با استفاده از مزایای این قانون درخواست بازنشستگی نمایند در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه شده، کارفرمایان مربوطه مکلفند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مندرج در تبصره (۲) همچنین چهار درصد (۴٪) میزان مستمری برقراری نسبت به سنوات قبل از تصویب این قانون را یکجا به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی‌ام بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و جزء (۱) و (۳) بند (ب) تبصره (۲) آن در تاریخ ۱۳۸۰.۷.۱۴ عیناً به تصویب نهائی مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

مهدی کروبی - رئیس مجلس شورای اسلامی

### قانون استفساریه اصلاحیه تبصره (۲) الحاقی به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۰

موضوع استفساریه:

ماده واحده - آیا کارگران شاغل در مشاغل سخت و زیان‌آور - محل سلامت مناطق بد آب و هوا، که به‌طور فصلی در این قبیل مشاغل کار می‌کنند نظیر کارگران نی‌سیر - کوره‌پزخانه‌ها، کارگران فصلی کارخانجات قند یا سایر مواد غذایی و آن دسته از کارگرانی که بدون میل و اراده موقتاً کار خود را از دست می‌دهند ولیکن در ادامه کار، در همان کارگاه یا کارگاههای مشابه شاغل در مشاغل سخت و زیان‌آور می‌شوند با وجود انقطاع فصلی یا موقت مشمول مزایای تبصره (۲) الحاقی به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی می‌گردند یا خیر؟

نظر مجلس:

بلی، مشمول مزایای تبصره (۲) الحاقی به ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی می‌شوند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۵/۲/۶ به تأیید شورای نگهبان رسید.

غلامعلی حداد عادل - رئیس مجلس شورای اسلامی

### قانون اصلاح تبصره (۳) بند (۳) ماده (۸۰) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۷۶

ماده واحده - تبصره (۳) بند (۳) ماده (۸۰) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۶۸/۲۷ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

۱ - در صورت فوت بیمه شده‌ای که بین ده تا بیست سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی به نسبت سنوات پرداخت حق بیمه بدون الزام به رعایت ماده (۱۱۱) قانون تأمین اجتماعی و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) همان قانون مستمری پرداخت می‌گردد.

۲ - بیمه شده‌ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او از یک سال تا ده سال باشد به بازماندگان وی در ازاء هر سال سابقه پرداخت حق بیمه فرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یکجا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و دوم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد. / ن  
غلامعلی حدادعادل - رئیس مجلس شورای اسلامی

### قانون الحاق یک تبصره به ماده (۸۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و ماده (۱۵۳) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶ و ماده (۱۷۱) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۰

ماده واحده - متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۸۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و ماده (۱۵۳) قانون ارتش جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۶/۷/۷ و ماده (۱۷۱) قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۷/۲۱ اضافه می‌شود:

تبصره - هرگاه مستمری‌گیر بازنشسته یا ازکارافتاده به مدت شش ماه مستمری بازنشستگی یا ازکارافتادگی کلی خود را مطالبه نماید، بازماندگان واجد شرایط وی حق دارند موقتاً مستمری و یا حقوق و وظیفه قانونی خود را تقاضا و دریافت کنند. در صورتی که معلوم شود شخص مذکور در حال حیات است وضع مستمری او به حالت اول احاده می‌گردد. بازنشستگان کلیه صندوقهای بازنشستگی کشور نیز مشمول این تبصره خواهند بود. ماده واحده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هجدهم اردیبهشتماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت

قانون فوق مشتمل بر ت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۲ به تأیید شورای نگهبان رسید. / ن  
غلامعلی حدادعادل - رئیس مجلس شورای اسلامی

### قانون تفسیر جزء (۱) بند (ب) تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۷۹

موضوع استفساریه: آیا مطابق جزء (۱) بند (ب) تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی اصلاحی مصوب ۱۳۷۹/۱۱/۳۰ سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به هر میزان، قبل یا بعد از اشتغال در مشاغل عادی به ازاء هر سال سابقه یک و نیم (۱/۵) سال محاسبه خواهد شد؟  
نظر مجلس: بلی، سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به هر میزان، قبل یا بعد از اشتغال در مشاغل عادی به ازاء هر سال سابقه، یک و نیم (۱/۵) سال محاسبه خواهد شد.

تفسیر فوق در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و نهم شهریورماه یکهزار و سیصد و نود مجلس

شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۰/۷/۶ به تأیید شورای نگهبان رسید.  
علی لاریجانی

**قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی، بانوان شاغل، خانواده‌ها و سایر کارکنان  
(مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳)**

ماده ۷- ماده (۱) و بند (۱) ماده (۳) قانون پرداخت پاداش پایان خدمت و بخشی از هزینه‌های ضروری به کارکنان دولت مصوب ۱۳۷۵.۲.۲۶ و اصلاحیه آن مصوب ۱۳۷۶.۸.۱۶ به ترتیب زیر اصلاح می‌گردد:  
چه کارکنان شاغل مذکور در قوانین فوق‌الذکر هنگام بازنشستگی، از کارافتادگی یا فوت در مقابل کلیه سوابق خدمت دولتی به ازای هر سال خدمت معادل یک ماه آخرین حقوق و فوق‌العاده‌های درسیافتی که ملاک کسور بازنشستگی است به عنوان پاداش پایان خدمت پرداخت می‌شود.  
- کمک هزینه ازدواج در مورد ازدواج دائم خود و فرزندان مستخدمین شاغل، بازنشسته از کسور افتاده و متوفی فقط یک‌بار حسب مورد.

در خصوص احتساب اضافه کار در تعیین پاداش پایان خدمت

مصوب ۱۳۸۷/۱۰/۱۵

رأی شماره‌های ۶۵۸، ۶۵۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص احتساب اضافه‌کار در تعیین پاداش پایان خدمت شماره ۷۸۶/۸۷ - ۸۰۱

تاریخ: ۱۳۸۷/۱۰/۱۵

شماره دادنامه: ۶۵۸، ۶۵۷

کلاس پرونده: ۷۸۶/۸۷ - ۸۰۱

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

شاکی: آقای علی انواری و آقای احمد صادقی.

موضوع شکایت و خواسته: اعلام تعارض آراء صادره از شعب ۱۰ و ۱۲ دیوان عدالت اداری.  
مقدمه: الف - شعبه دهم دیوان در رسیدگی به پرونده کلاس ۵۸۳/۸۶ موضوع شکایت آقای داریوش کشتکار رضائی به طرفیت شرکت ارتباطات زیرساخت مخابرات ایران به خواسته الزام به احتساب اضافه کاری در تعیین پاداش پایان خدمت به شرح دادنامه شماره ۹۶۲ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۲۵ چنین رأی صادر نموده است، نظر به اینکه به موجب مواد ۷ و ۱۰ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به بازنشستگی، بانوان شاغل، خانواده‌ها و سایر کارکنان مصوب سال ۱۳۷۹ و رأی شماره ۵۰۰ - ۴۷۸ مورخ ۱۳۸۴/۹/۲۷ هیأت عمومی دیوان مبلغی که همه ماهه شاکی بابت فوق‌العاده اضافه‌کاری دریافت می‌نموده و کسورات بازنشستگی از آن کسر می‌گردیده، می‌بایست در تعیین پاداش پایان خدمت وی مورد محاسبه قرار گیرد و بر فرض عدم ذکر آن در آخرین حکم کارمند یاد شده موجب سلب حق قانونی وی نمی‌گردد. ضمن اینکه فوق‌العاده‌های مورد اشاره در بند ۳ آیین‌نامه اجرایی قانون بودجه سال ۱۳۸۰ که از جمع کل آخرین حکم صادره کسر می‌شود از مواردی است که کسورات بازنشستگی آن در ایام اشتغال مورد محاسبه قرار نگرفته است و ارتباطی به فوق‌العاده اضافه‌کاری مشمول قانون مارالذکر ندارد. لذا شکایت شاکی وارد بوده و حکم به الزام طرف شکایت به پرداخت پاداش پایان خدمت شاکی با احتساب اضافه‌کاری درسیافتی در

سال آخر خدمت به عنوان مبنای محاسبه میزان آن را صادر و اعلام می‌نماید. ب - شعبه دوازدهم دیوان در رسیدگی به پرونده کلاسه‌های ۶۳۷/۸۷ و ۶۳۵/۸۷ موضوع شکایت آقایان علی اتواری و احمد صادقی به طرفیت شرکت ارتباطات زیرساخت به خواسته الزام طرف شکایت به پرداخت پاداش پایان خدمت فوق‌العاده اضافه کاری، مسکن و ناهار بر مبنای کسور بازنشستگی به شرح دادنامه‌های شماره ۹۲۴ و ۹۱۹ مورخ ۱۳۸۷/۵/۲۸ چنین رأی صادر نموده است، نظر به اینکه فوق‌العاده اضافه کار ساعتی و سایر مزایای غیرمستمر در زمره مزایای مستمر محسوب نمی‌شود علیهذا شکایت شاکی فاقد محمل قانونی و غیروارد تشخیص و حکم به رد آن صادر و اعلام می‌گردد. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور رؤسا و مستشاران و دادرسان علی‌البدل شعب دیوان تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی هیأت عمومی

الف - تعارض در دادنامه‌های فوق‌الذکر محرز بنظر می‌رسد. ب - طبق بند ۵ ماده ۲ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ مزد یا حقوق یا کارمزد شامل هرگونه وجوه و مزایای نقدی یا غیرنقدی مستمر است که در مقابل کار به بیمه شده پرداخت می‌شود و به موجب ماده ۷ قانون اصلاح پاره‌ای از مقررات مربوط به حقوق بازنشستگی، باثوان شاغل، خانواده‌ها و سایر کارکنان مصوب ۱۳۷۹ نیز ملاک احتساب و پرداخت پاداش پایان‌خدمت به مستخدمین رسمی و ثابت واجد شرایط به ازاء هر سال خدمت معادل یک ماه آخرین حقوق و فوق‌العاده‌های مستمر دریافتی مأخذ کسر کسور بازنشستگی می‌باشد. نظر به اینکه حسب محتویات پرونده‌های فوق‌الذکر فوق‌العاده اضافه کار بطور مستمر به شاکیان پرداخت و حق بیمه متعلق به آن نیز به صندوق سازمان تأمین اجتماعی واریز شده است، بنابراین فوق‌العاده مزبور با اوصاف یادشده در احتساب پاداش پایان خدمت قابل محاسبه بوده است و دادنامه شماره ۹۶۲ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۲۵ شعبه دهم دیوان عدالت اداری مبنی بر تایید شکایت شاکی در این حد صحیح و موافق قانون تشخیص داده می‌شود. این رأی مستنداً به بند ۲ ماده ۱۹ و ماده ۴۳ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع اداری ذیربط در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - علی رازینی

**اداره قوانین**  
**دایره چاپ و توزیع**